

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Slavomíra Nováka a soudců JUDr. Vladimíra Gabriela Navrátila a JUDr. Jaromíra Klepše ve věci

žalobkyně: **Wotan Forest, a.s.**, IČO: 260 60 701
sídlem Rudolfovská tř. 202/88, 370 01 České Budějovice
zastoupena advokátkou JUDr. Sylvii Sobolovou, Ph.D.
sídlem Jungmannova 745/24, 110 00 Praha 1

proti

žalovanému: **Ministerstvo průmyslu a obchodu**
sídlem Na Františku 1039/32, 110 15 Praha 1
zastoupen advokátem JUDr. Bc. Petrem Kadlecem
sídlem Na Florenci 2116/15, 110 00 Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného č. j. MPO 614911/21/61500 z 8. 10. 2021

takto:

- I.** Rozhodnutí žalovaného č. j. MPO 614911/21/61500 z 8. 10. 2021 **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II.** Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení 15 342 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám její zástupkyně, advokátky JUDr. Sylvie Sobolové, Ph.D.

Shodu s prvopisem potvrzuje Světlana Thierlová.

Odůvodnění:**I. Vymezení věci.**

1. Žalobkyně se podanou žalobou domáhala zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí, kterým žalovaný dle § 14m odst. 1 písm. b) zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých zákonů (dále jen „**rozpočtová pravidla**“), zamítl žádost žalobkyně ze dne 29. 6. 2020 o poskytnutí dotace vedenou pod registračním číslem CZ.01.3.10/0.0/0.0/19_251/0022617 (dále jen „**žádost**“).
2. Z předloženého správního spisu vyplývá, že žalobkyně náleží do koncernu AGROFERT, a.s. (dále jen „**Agrofert**“). Žalobkyně požádala žalovaného o poskytnutí dotace na projekt „Komplexní projekt energetických úspor II – Wotan Forest, a.s.“ (dále jen „**projekt**“). Žalobkyně tak učinila na základě Výzvy V. programu podpory Úspory energie, vyhlášené 29. 6. 2018 (dále jen „**výzva**“), v rámci Operačního programu podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014-2020 (dále jen „**operační program**“).
3. Podle správního spisu žalovaný posoudil žádost z pohledu splnění formálních kritérií a také podle kritérií hodnocení a výběru projektů uvedených v příloze č. 3 výzvy. Žádost splnila tato kritéria, výběrová komise doporučila projekt k financování a žádost byla schválena a připravená k vydání rozhodnutí o poskytnutí dotace.

Žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, že se následně zabýval souladem žádosti s obecně závaznými právními předpisy, např. s § 4c zákona č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů (dále jen „**zákon o střetu zájmů**“). Žalovaný vysvětlil, že operační program stanovuje v souladu s čl. 120 odst. 1 a 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) [dále jen „**nařízení č. 1303/2013**“], míru spolufinancování jednotlivých projektů. Článek 5.1 písm. d) výzvy dle žalovaného počítá s proplacením dotace z Evropského fondu pro regionální rozvoj. Ustanovení čl. 7 výzvy stanovuje, že dotace budou poskytovány v souladu s Pravidly spolufinancování strukturálních a investičních fondů v programovém období 2014 – 2020 (dále jen „**pravidla spolufinancování**“).

4. Žalovaný upozornil, že způsob vyplacení podpory z Evropského fondu pro regionální rozvoj spočívá v tom, že příjemce dotace nejprve předfinancuje způsobilé výdaje ze svých zdrojů, následně předloží žádost o platbu správnímu orgánu, na jejímž základě správní orgán vyplatí dotaci. Teprve poté správní orgán požádá Evropskou komisi (dále jen „**Komise**“) o vyplacení příslušné částky. Tímto způsobem dochází k financování způsobilých výdajů z Evropského fondu pro regionální rozvoj a nikoli ze státního rozpočtu.
5. Žalovaný dále odkázal na audit Komise č. REGC414CZ0133 (dále jen „**audit**“), týkající se souladu řídicích a kontrolních systémů ČR s právním rámcem dle čl. 75 odst. 1 a 2 nařízení č. 1303/2013. Výstupem auditu byla Závěrečná zpráva ze dne 29. 11. 2019 (české znění 5. 2. 2020), na níž navázal dopis ze dne 22. 10. 2020, tzv. *follow-up* (společně dále jen „**auditní výstupy**“), obé je součástí správního spisu. Dle žalovaného vypovídaly auditní výstupy o nezpůsobilosti proplacení příspěvku z Evropského fondu pro regionální rozvoj v případě žádostí o podporu podaných členy koncernu Agrofert od 1. 9. 2017, pokud současně Ing. Babiš byl nebo je veřejným funkcionářem.
6. Žalovaný připustil, že výstupy auditu nebyly rozhodnutím ve smyslu čl. 144 a 145 nařízení č. 1303/2013. Jedním dechem však dodal, že musel závěry auditu zohlednit při posuzování žádosti žalobkyně o dotaci s ohledem na plnění svých úkolů nejehospodárnějším způsobem dle § 45 odst. 2 rozpočtových pravidel; předběžnou kontrolu plánovaných a připravovaných akcí dle § 26 odst. 1 písm. a) zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě (dále jen „**zákon o finanční**“).

Shodu s prvopisem potvrzuje Světlana Thierlová.

kontrole“); zachování rovnosti mezi žadateli o dotaci; a povinnost předcházet nesrovnalostem dle čl. 122 odst. 2 nařízení č. 1303/2013.

7. Žalovaný zamítl žádost žalobkyně pro neexistenci zdroje financování, s vědomím, že mu § 14m odst. 1 písm. b) rozpočtových pravidel tuto pravomoc výslovně neuděluje. Žalovaný se ve zbytku odůvodnění napadeného rozhodnutí vyjádřil k argumentům žalobkyně.
8. Žalovaný uznal, že správní spis neobsahoval podklady, z nichž Komise vycházela při vypracování závěrečné zprávy a *follow-up* dopisu, což by mohlo vzbuzovat pochyby o tom, zda skutkový stav odpovídal stavu zjištěnému Komisí. Žalovaný konstatoval, že nejde o vadu, neboť žádost žalobkyně zamítl pro nesplnění předpokladu pro poskytnutí dotace z operačního programu, tj. financování projektu z Evropského fondu pro regionální rozvoj, nikoli pro střet zájmů dle § 4c zákona o střetu zájmů, který vůbec neposuzoval. Z téhož důvodu se žalovaný nezabýval střetem zájmů podle čl. 61 nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 2018/1046 (dále jen „**finanční nařízení**“).

II. Argumentace účastníků řízení.

9. Žalobkyně v žalobě předestřela dosavadní vývoj věci a rovněž rozsáhlou žalobní argumentaci. Soud stručně rekapituluje, že v první řadě namítala, že obavy žalovaného týkající se zatížení státního rozpočtu vyplacením dotace bez využití fondů Evropské unie (EU) nejsou důvodem pro zamítnutí žádosti žalobkyně o dotaci. Z žádného právního předpisu, výzvy nebo dotačních podmínek nevyplývá, že by v rámci operačního programu nemohla být dotace vyplacena čistě z národních prostředků. Pro žalobkyni je rozhodné pouze splnění podmínek dotace. Připomněla přitom, že žalovaný již v průběhu řízení potvrdil, že její žádost splnila formální náležitosti a podmínky přijatelnosti, poté ukončil věcné hodnocení projektu, přičemž na základě dosaženého bodového skóre dospěl k závěru, že projekt splňuje zásady hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti.
10. Upozornila taktéž, na nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí pro nesrozumitelnost a vnitřní rozpornost. Žalovaný nejprve konstatoval, že žalobkyně splnila kritéria hodnocení žádosti, a poté poukázal na nutnost posoudit splnění podmínek § 4c zákona o střetu zájmů. Žalovaný však toto posouzení vůbec neprovedl. Žalovaný přičkl výstupům z auditu význam, který má až rozhodnutí Komise o finanční opravě dle čl. 85 nařízení č. 1303/2013. Auditní výstupy nejsou rozhodnutím, tím méně rozhodnutím o předběžné otázce. Sama Komise uvedla, že výsledky auditu jsou pouze přípravným aktem, který není konečným rozhodnutím, a nezakazují žalovanému poskytovat dotace společností ze skupiny Agrofert. Auditní výstupy jsou procesně nepoužitelným důkazem, neboť byly získány v rozporu s právními předpisy. Auditóři překročili svou pravomoc, protože se při auditu zabývali dotačními projekty konkrétních osob namísto kontroly řídicích a kontrolních systémů členského státu. Žalobkyně nebo její mateřská společnost Agrofert nebyly účastníky auditní procedury a Komise je neobeznámila s auditními výstupy; žalobkyně se proti nim neměla jak bránit. Auditní výstupy navíc nebyly podloženy konkrétními podklady. Upozornil i na možnou podjatost vybraných auditorů, kteří dle něj byli spojeni s jinými politickými stranami.
11. Auditní výstupy jsou podle žalobkyně současně věcně nesprávné. Auditóři vyložili § 4c zákona o střetu zájmů rozšiřujícím způsobem v rozporu s nálezem Ústavního soudu ze dne 11. 2. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 4/17, bod 41. Auditóři nesprávně považovali za znak ovládnutí žalobkyně to, že Ing. Babiš založil svěrenské fondy, do nichž vložil akcie společnosti Agrofert; svěrenské fondy ovšem nemají právní osobnost, nejsou ovládající osobou. Jediným akcionářem žalobkyně je společnost Agrofert řízená Ing. Zbyňkem Průšou, který vykonává vlastnická práva k akciím, s nimiž je spojen 90 % podíl na hlasovacích právech, a jenž jako fyzická osoba dále ovládnut být nemůže. Chybný výklad § 4c zákona o střetu zájmů nelze překlenout euro-konformním výkladem, protože zákon o střetu zájmů je ryze vnitrostátní právní předpis, který netransponuje žádnou evropskou směrnici. Poskytnutí dotace nebránil ani čl. 61 finančního nařízení, protože se žalobkyně vůbec netýkala. Poukázala též na to, že Krajský úřad Středočeského kraje již dříve rozhodl, že Ing. Babiš neovládá společnosti náležející do koncernu Agrofert. Jednalo se o rozhodnutí o předběžné otázce, kterým byl žalovaný vázán.

Shodu s prvopisem potvrzuje Světlana Thierlová.

12. Žalobkyně v návaznosti na popsané námitky taktéž navrhla, aby soud přerušil řízení a položil předběžnou otázku Soudnímu dvoru Evropské unie (SDEU) v souvislosti se závazností a dopady auditních výstupů. Uzavřela, že žádá zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalovanému.
13. Žalovaný ve vyjádření k žalobě odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí a nad jeho rámec k nosným důvodům svého rozhodnutí uvedl, že programový dokument operačního programu vysvětluje, jak funguje financování projektu z evropských fondů. V samotné výzvě poskytovatele dotace je také výslovně uvedeno, že je vyhlášena v rámci implementace předmětného operačního programu, jehož programový dokument a související podmínky jsou veřejně přístupné. Žalobkyně tedy musela v době podání žádosti vědět, že žádá o podporu z dotačního programu, který je financován z finančních prostředků rozpočtu EU. Také v pravidlech spolufinancování je v bodě 5.1.6 jednoznačně stanoveno, že v případě subjektů, které svojí formou ani činností nespádají do žádné předcházející kategorie (jako žalobkyně) bude podpora projektu poskytnuta pouze ze zdrojů unijních fondů, státní rozpočet nebude poskytovat žádné prostředky na spolufinancování. Z tohoto důvodu neobstojí tvrzení žalobkyně, že dotace mohla být vyplacena čistě z národních prostředků.
14. Důvodná obava žalovaného, že vyhověním žádosti žalobkyně a vydáním rozhodnutí o poskytnutí dotace dojde k neoprávněnému poskytnutí dotace a současně ke vzniku neoprávněného nároku žalobkyně vůči státnímu rozpočtu, pramenila ze závěrů auditu a z následného sdělení – *follow-up* dopisu. Poté žalovaný plnil povinnost ČR jako členského státu EU předcházet nesrovnalostem. Dále žalovaný podrobně argumentoval ve vztahu k povinnosti tohoto preventivního přístupu. Odkázal i na rozsudek zdejšího soudu ze dne 5. 10. 2020, č. j. 14 A 49/2020 - 79.
15. Doplnil, že napadené rozhodnutí není nepřezkoumatelné, postupoval zcela srozumitelně a také se vypořádal s návrhy a námitkami, které se týkaly důvodů, na nichž své rozhodnutí založil. Nezaložil je přitom na výkladu a aplikaci ustanovení § 4c zákona o střetu zájmů, a tedy nevedl v tomto směru ani dokazování a neshromažďoval podklady. Z téhož důvodu nepoužil žalovaný jako podklad rozhodnutí Krajského úřadu Středočeského kraje, které s touto otázkou souvisí. Nepovažoval za účelné a hospodárné vypořádávat obsáhlé námitky žalobkyně směřující proti aplikaci ustanovení o střetu zájmů a proti výkladu tohoto ustanovení použitému Komisí. Žalovaný nepovažoval za potřebné zodpovídat předběžné otázky navržené žalobkyní. Věc je možné posoudit a učinit rozhodnutí, aniž by bylo nutné předkládat předběžnou otázku. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby.
16. Žalobkyně v replice z 1. 3. 2022 doplnila, že dotace je vyplácena v systému sdíleného řízení, který nespočívá v podřízení žalovaného Komisi, ale v dělbě pravomocí při poskytování dotace. Právní vztah mezi Komisí a ČR nelze zaměňovat s právním vztahem mezi žalovaným a žalobkyní. Způsob financování dotace nemá vliv na dělbu pravomocí v rámci sdíleného řízení. Žalobkyně upozornila na to, že namítala vady auditu, ale žalovaný se s těmito výtkami nijak nevypořádal. Žalobkyně nemohla zpochybnit skutkový stav a s ním související právní posouzení. Žalovaný se ztotožnil s auditními výstupy, aniž by se sám zabýval existencí střetu zájmu v řízení o žádosti. Sama Komise přitom připustila, že členský stát se nemusí ztotožnit s auditními závěry, ale může žadateli dotaci poskytnout a následně ji uplatnit u Evropské komise. Žalobkyně spatřovala diskriminaci v preventivním zamítnutí žádosti, čímž žalovaný stanovil novou dotační podmínku nemající oporu v právních předpisech. U všech dotací spolufinancovaných z evropských fondů totiž hrozí, že je Komise odmítne členskému státu proplatit. Auditní výstupy toto riziko zvyšují pouze zdánlivě, protože jsou pouze přípravným aktem.
17. Podle žalobkyně není § 4c zákona o střetu zájmů použitelným právem ve smyslu čl. 6 nařízení č. 1303/2013, protože nemá žádnou souvislost s uplatňováním práva EU. I kdyby tomu tak ale bylo, měla Komise naložit s § 4c zákona o střetu zájmů jako s kteroukoli jinou skutkovou okolností, tj. měla její existenci prokázat a nemohla její obsah vykládat odlišně než vnitrostátní soudy. Ust. § 14 odst. 1 rozpočtových pravidel znamená podle žalobkyně pouze to, že dotaci neobdrží každý, kdo o ni požádá. To však nic nevypovídá o jejím legitimním očekávání. Závěr zdejšího soudu stran legitimního očekávání vyjádřený v rozsudcích zdejšího soudu ze dne 12. 4. 2021, č. j. 18 A

Shodu s prvopisem potvrzuje Světlana Thierlová.

6/2020, a ze dne 5. 10. 2020, č. j. 14 A 49/2020-79, se v nynějším řízení neuplatní, protože šlo o pouhé *obiter dictum*. Soud v těchto rozsudcích neodpověděl na otázku, zda mohou auditní výstupy bez dalšího představovat důvod pro zamítnutí žádosti žalobkyně, pouze je označil za relevantní. Auditní výstupy nejsou právně závazné, mají povahu přípravného aktu (rozhodnutí Tribunálu EU ve věci T-703/18 Polsko v. Komise, body 62 a 63), který se podobá protokolu o kontrole. Žalovaný se nezabýval závěry auditu ohledně střetu zájmů, přesto žalobkyni kladl střet zájmů k tíži.

18. Žalovaný v duplice z 19. 4. 2022 již víceméně jen zopakoval a mírně rozvedl svou předchozí argumentaci a setrval na svém procesním stanovisku.

III. Posouzení věci soudem.

19. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou oprávněnou, je přípustná a splňuje všechny formální náležitosti. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal na základě skutkového a právního stavu v době vydání rozhodnutí a v mezích uplatněných žalobních bodů [§ 75 odst. 1 a 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)], jakož i z hlediska vad, k nimž je povinen přihlížet z úřední povinnosti, a dospěl k závěru, že žaloba je částečně důvodná.
20. O žalobě soud rozhodl bez nařízení jednání, neboť postupoval podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Soud rovněž neshledal potřebu provádět dokazování – ve věci bylo možné vyjít z podkladů obsažených ve správním spise.
21. Mezi účastníky řízení je sporné, zda žalovaný mohl žádost o dotaci zamítnout s odkazem na neproplacení dotace z fondu EU. Tento předpoklad žalovaný založil na závěrech auditu, jenž zjistil existenci střetu zájmů Ing. Babiše a jenž tak v podstatě zamezil proplacení výdajů z Evropského fondu pro regionální rozvoj.
22. Tato základní premisa by sice teoreticky mohla obstát, ale v projednávané věci pro její uplatnění nebyly v době vydání napadeného rozhodnutí splněny podmínky, a soud shledal rozhodnutí žalovaného z níže vyložených důvodů nepřezkoumatelným.
23. Nejprve však soud předesílá, že jako nedůvodnou shledal námitku porušení legitimního očekávání. Žalobkyně měla za to, že žalovaný zasáhl do jejího legitimního očekávání, protože potvrdil splnění formálních náležitostí a podmínek přijatelnosti, poté ukončil věcné hodnocení projektu a dospěl k závěru, že projekt splňuje zásady hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti. Podle soudu je rozhodující, že na dotaci nebo návratnou finanční výpomoc není právní nárok, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak (§ 14 odst. 1 rozpočtových pravidel). Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu k tomu v rozsudku ze dne 30. 9. 2015, č. j. 9 Ads 83/2014 - 46, bod 29, konstatoval: „*Nemá-li žadatel o dotaci či návratnou finanční pomoc na její poskytnutí žádný právní nárok, nemůže její poskytnutí legitimně očekávat ve smyslu ochrany ústavního práva na majetek.*“ Legitimním očekáváním vzniká až poté, co žalovaný rozhodne o přiznání dotace podle § 14 odst. 4 zákona o rozpočtových pravidlech (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 6. 2018, č. j. 5 Afs 7/2018 - 39, bod 25). Žalobkyni dotace přiznána nebyla, protože jí nesvědčilo legitimní očekávání směřující k poskytnutí dotace.
24. To však žalovaného nezabavuje dodržet všechny procesní požadavky a svůj postup též přezkoumatelně zdůvodnit. Opět lze odkázat na výše citovaný rozsudek rozšířeného senátu, bod 31: „*Zjednodušeně řečeno žadatel nemá právo na „výsledek“, ale na „řádný proces“ s ním související. Ten je určen právními předpisy, podmínkami danými v dokumentech, na které právní tituly poskytnutí dotace odkazují, respektive základními procesními zásadami určujícími postup orgánů veřejné moci v právním státě.*“ Žalovaný byl proto jistě povinen vypořádat všechny ve věci rozhodné skutečnosti, tím spíše, pokud na straně jedné vycházel z auditních výstupů, jež ovšem na straně druhé jiné orgány ČR před Komisí zpochybňovaly (jak opakovaně namítala žalobkyně).
25. V tomto ohledu soud v první řadě zdůrazňuje, že žalovaný důvody svého rozhodnutí opíral o obsah a závěry auditu, resp. *follow-up* dopisu, tyto (v konečném důsledku klíčové) podklady ovšem blíž Shodu s prvopisem potvrzuje Světlana Thierlová.

nehodnotil. Žalovaný přitom na str. 2 napadeného rozhodnutí správně uvedl, že musí při posuzování žádosti zkoumat střet zájmů dle § 4c zákona o střetu zájmů. Následně ovšem s odkazem na princip prevence argumentoval již jen v rovině neproplacení finančních prostředků z unijních fondů a dalšími otázkami se nezabýval, přestože žalobkyně proti použitelnosti závěrů auditu brojila a také je věcně zpochybňovala, pokud jde o střet zájmů Ing. Babiše a výklad pojmu „ovládání“ ve smyslu § 4c zákona o střetu zájmů (str. 6 napadeného rozhodnutí).

26. Soud je toho názoru, že žalovaný byl zásadně povinen v případě žalobkyně náležející do koncernu Agrofert střet zájmů řádně zkoumat. Tato povinnost vyplývá z § 4c zákona o střetu zájmů a z čl. 61 finančního nařízení. Soud připomíná, že § 4c zákona o střetu zájmů stanoví, že „[j]e *z*akázáno poskytnout dotaci podle právního předpisu upravujícího rozpočtová pravidla nebo investiční pobídku podle právního předpisu upravujícího investiční pobídky obchodní společnosti, ve které veřejný funkcionář uvedený v § 2 odst. 1 písm. c) nebo jím ovládaná osoba vlastní podíl představující alespoň 25 % účasti společníka v obchodní společnosti.“ Jak přitom zdejší soud uvedl např. v rozsudku ze dne 12. 4. 2021, č. j. 18 A 6/2020 - 224, s ohledem na dané ustanovení [a ve spojení s bodem 4.2 písm. a) výzvy, resp. bodu 10 Přílohy č. 3 – *Model hodnocení a kritéria pro hodnocení a výběr projektů*] je na žalovaném, aby řádně posoudil, zda je v případě žadatele o dotaci splněna podmínka uvedená v § 4c zákona o střetu zájmů (jakkoli se citovaný rozsudek týkal ochrany proti nečinnosti s vydáním rozhodnutí o žádosti jiné společnosti z koncernu Agrofert, jež byla odůvodňována probíhajícím auditem, některá jeho východiska jsou, stejně jako v případě ji citovaného rozsudku sp. zn. 14 A 49/2020, přenositelná i na nynější věc).
27. Soud samozřejmě nepřehlédl, že v uvedených rozhodnutích již akceptoval, že probíhající audit a jeho závěry jsou nepochybně relevantní pro rozhodování žalovaného o žádostech společností z koncernu Agrofert. Auditní řízení totiž fakticky řešilo otázku rozhodnou i pro posouzení žádosti žalobkyně, tedy zda Ing. A. Babiš ve smyslu § 4c zákona o střetu zájmů (potažmo čl. 61 finančního nařízení) ovládá svěřenské fondy a prostřednictvím nich i společnosti skupiny Agrofert. Rozvedl také, že dopad auditních zjištění se neomezuje jen na dříve vykázané finanční prostředky na projekty, jež jsou v auditním řízení konkrétně šetřeny, jelikož závěry auditorů se mohou zprostředkovaně vztahovat i na administraci nových žádostí o dotace, u nichž je potřeba posuzovat tytéž nebo obdobné otázky. V rozsudku sp. zn. 18 A 6/2020, bod 57, zdejší soud ovšem také jednoznačně zdůraznil, že závěry auditu nejsou národní orgány v jiných řízeních formálně vázány a ve svých zjištěních se mohou opírat i o jiné skutečnosti (výsledky auditu nutně nemusí být jediným a nezpochybnitelným podkladem). Soud v tomto směru přisvědčuje žalobkyni, že auditní výstupy mají povahu přípravného aktu (srov. rozhodnutí Tribunálu ze dne 16. 9. 2019, ve věci T-703/18 *Polsko v. Komise*, body 62 a 63, jež se týkalo napadení závěrečné zprávy o auditu). V českém prostředí by bylo možné takový akt připodobnit k protokolu o kontrole shrnujícímu kontrolní zjištění; ani ten není nezpochybnitelným důkazem (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 2. 2014, č. j. 6 Ads 46/2013 - 35).
28. Lze tedy uzavřít, že bylo na žalovaném, aby se použitelností a závěry auditu blíže zabýval a sám je vyhodnotil, a to zvláště na podkladě námitek žalobkyně uvedených ve vyjádření k podkladům rozhodnutí. V tomto ohledu žalovanému nic nebránilo posuzovat průběh auditní procedury a věcnou správnost auditních závěrů z hlediska jejich dopadů na jím řešenou věc. Žalovaný se ovšem střetem zájmů, ačkoli sám v napadeném rozhodnutí konstatoval, že jde o rozhodnou skutečnost hodnotící procedury, vůbec nezabýval. Nedostatek důvodů byl v tomto případě natolik závažný, že vyloučil soudní přezkum napadeného rozhodnutí v částech žalobní argumentace týkající se použitelnosti a přímé závaznosti závěrů auditu, resp. otázky splnění podmínek § 4c zákona o střetu zájmů. Napadené rozhodnutí je v této části nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Rozhodnutí není nesrozumitelné, jak namítala žalobkyně; žalovaný se pouze nevypořádal s těmi skutečnostmi a námitkami, jimž se měl dle soudu věnovat.
29. Postup žalovaného by byl ospravedlnitelný jen tehdy, jestliže by obstál jeho předpoklad, že pro posouzení žádosti je rozhodné i to, zdali budou prostředky dotace unijními orgány proplaceny. Aby však žalovaný mohl učinit takový závěr, musel by existovat definitivní a právně závazný dokument, který by uzavíral, že ke střetu zájmu došlo a že EU neproplatí žádné dotační Shodu s prvopisem potvrzuje Světlana Thierlová.

prostředky zasažené touto nesrovnalostí. Tak tomu však v době vydání napadeného rozhodnutí nebylo.

30. Soud podotýká, že operační program slouží k čerpání finančních prostředků z Evropského fondu pro regionální rozvoj v programovém období let 2014 až 2020. Poskytnutí finanční podpory probíhalo dle kapitoly 6.2 Metodického pokynu finančních toků programů spolufinancovaných z Evropských strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a Evropského námořního a rybářského fondu na programové období 2014 – 2020 tak, že příjemce dotace nejprve uhradil způsobilé výdaje ze svého, následně požádal žalovaného o vyplacení finanční podpory z rozpočtu České republiky určeného k předfinancování příspěvku z rozpočtu Evropské unie, a České republiky po uskutečnění projektu a jeho kontrole požádala Evropskou komisi o vyplacení finančních prostředků z fondu Evropské unie. Jedná se o systém sdíleného řízení dle nařízení č. 1303/2013 mezi Evropskou unií a jejím členským státem.
31. Z toho vyplývá, že financování operačního programu je závislé na následném financování ze strukturálních a investičních fondů EU, a postoj unijních orgánů tak může být pro rozhodnutí o dotaci v konečném důsledku určující. Soud v této souvislosti taktéž připomíná, že každý členský stát EU, jehož finanční příspěvky tvoří součást unijních rozpočtů a jehož národní trh je součástí vnitřního trhu EU, by měl mít zájem na řádném nakládání s finančními prostředky rozpočtů EU a na čistotě soutěžního prostředí v rámci vnitřního trhu. Připomíná též, že § 4c zákona o střetu zájmů již byl předmětem abstraktní kontroly ústavnosti, přičemž Ústavní soud v nálezu ze dne 11. 2. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 4/17, v němž dospěl k závěru, že je v souladu s ústavním pořádkem. Ústavní soud se v citovaném nálezu podrobně zabýval pojmem střetu zájmů, potřebou jej regulovat právními nástroji, jakož i historickými a hodnotovými východisky takové regulace. Zejména pak akcentoval potřebu respektování mezinárodních závazků, resp. závazků vyplývajících z jejího členství v EU. Při aplikaci §4c zákona o střetu zájmů tak nelze ztrácet ze zřetele, že toto ustanovení nestojí osamoceně, ale v podstatné míře vychází též z unijních předpisů a v jejich duchu je třeba jej také vykládat (v podrobnostech srov. nálezu samotný, popřípadě i rozsudek sp. zn. 18 A 6/2020).
32. Již v opakovaně citovaných „nečinnostních“ rozsudcích zdejší soud dovodil, že v případě probíhajícího auditního řízení, potažmo existence konkrétních zjištění ze strany Komise, může být obecně zcela namístě již preventivně předcházet možnému krácení finančních prostředků, k němuž by následně s velkou pravděpodobností došlo, neboť takový přístup lze považovat za rozumný a efektivní. V tomto ohledu soud opakovaně poukazuje také na odpovědnost členských států podle čl. 74 odst. 1 nařízení č. 1303/2013 v oblasti řízení, kontroly a auditu, když podle odstavce druhého tohoto ustanovení platí, že členské státy musí zajistit účinné fungování systémů řízení a kontroly programů. To nepochybně znamená, i s ohledem na Ústavním soudem zdůrazněné závazky členských států z pohledu unijní právní úpravy, citované výše, že členské státy musí postupovat tak, aby si při administraci operačních programů počínaly plně v souladu se zněním, ale i smyslem unijních předpisů, včetně toho, jak jsou vykládány unijními orgány. V obecné rovině proto není pochybením správního orgánu, pokud ze závěrů unijních orgánů vychází. Takový postup zásadně konvenuje i požadavku ochrany veřejného zájmu, zde v podobě řádného nakládání s unijními i národními finančními prostředky a také ochrany hospodářské soutěže na vnitřním trhu. V tomto ohledu lze jen zdůraznit, že správní orgány jsou podle správního řádu povinny postupovat v souladu s právními předpisy a mezinárodními smlouvami (§ 2 odst. 1) a musí dbát o to, aby přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem (§ 2 odst. 4). V podrobnostech lze v tomto směru poukázat opět na rozsudky zdejšího soudu sp. zn. 14 A 49/2020 a sp. zn. 18 A 6/2020.
33. Podle soudu tak není obecně vyloučeno nevyhovět žádosti o dotaci s odkazem na chybějící zdroj financování. Ačkoli zákon o rozpočtových pravidlech ani výzva takovou dotační podmínku výslovně neobsahují, žalovaný správně poznamenal, že Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost byl vyhlášen jako dotační program financovaný z Evropského fondu pro regionální rozvoj a jako takový, tj. financovaný z unijních prostředků, byl také českou vládou a Komisí schválen (srov. str. 2 napadeného rozhodnutí). U projektů z tohoto programu se tak nepočítá se spolufinancováním ze státního rozpočtu; ten se na vyplacení dotací podílí pouze Shodu s prvopisem potvrzuje Světlana Thierlová.

formou dočasného předfinancování. Nad rámec těchto úvah pak soud připomíná, že žalovaný již v napadeném rozhodnutí poukázal také na pravidla spolufinancování (na něž odkazuje výzva v bodě 7 a jež byly soudu předloženy společně se správním spisem; jsou též dostupné z: <https://irop.mmr.cz/IROP/media/SF/Microsites/IROP/Dokumenty/PRAVIDLA%20SPOLUFINANCOVANI%20EVROPSKYCH%20FONDU%20V%20PROGRAMOVI%20OBDOB/Pravidla-spolufinancovani-evropskych-fondu-v-PO-2014-2020.pdf>). Ty v bodě 5.1.6 stanoví, že u ostatních příjemců, čímž jsou zjednodušeně řečeno myšleny neveřejné (podnikatelské) subjekty, a tedy i žalobkyně, nebude státní rozpočet „poskytovat žádné prostředky na spolufinancování a příjemce bude bradit celou národní část spolufinancování.“

34. Soud nezpochybňuje ani odkaz žalovaného na čl. 122 odst. 2 nařízení č. 1303/2013, podle něhož jsou členské státy povinny předcházet nesrovnalostem, tj. postupovat i preventivně. V této souvislosti soud taktéž rozumí podpůrnému odkazu žalovaného na § 45 odst. 2 rozpočtových pravidel a na § 26 odst. 1 písm. a) zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, a na něj navazující vyhlášku č. 416/2004 Sb., jež rovněž zdůrazňují povinnost prevence, resp. hospodárného nakládání s rozpočtovými prostředky. Tato ustanovení mohou být jistě dotčena v situaci, kdy by měly být ze státního rozpočtu vynaloženy prostředky na dotaci, která měla být plně proplacena EU, avšak nebyla. Ve státním rozpočtu by totiž takové prostředky k dispozici nebyly (počítá jen s předfinancováním takových dotací, po jehož provedení a následném schválení Komisí se vyplacená částka vrátí do státního rozpočtu z unijních fondů; srov. s. 2 napadeného rozhodnutí), a stát by tak musel za tímto účelem použít jiné prostředky v rozporu s jejich rozpočtovým určením, jinak řečeno, musel by je dodatečně získat na úkor někoho jiného. K námitkám žalobkyně, že pro zamítnutí žádosti z tohoto důvodu neexistuje výslovný zákonný podklad, popřípadě odpovídající ustanovení výzvy, soud kromě poukazu na principy operačního programu a shora popsané povinnosti poskytovatele dotace opětovně připomíná, že na dotaci jednoduše není právní nárok (§ 14 odst. 1 zákona o rozpočtových pravidlech). Žalovaný bezpochyby může zohlednit všechny uvedené skutečnosti i v rámci úvah o přiznání dotace, neboť právě citované ustanovení mu pro to dává prostor (absenci právního nároku ostatně stanovil i bod 10 výzvy). Úvahy žalovaného nevykazují žádné znaky libovůle nebo diskriminace, pokud tak posuzuje žádosti kteréhokoli žadatele za srovnatelných podmínek. Žalobkyně přitom nepoukázala na žádný jiný obdobný případ, v němž by poskytovatel dotace postupoval odlišně.
35. Skutečnost, že žalovaný je obecně nadán pravomocí (a stíhán povinností) předcházet například i nesrovnalostem identifikovaným Komisí, ovšem neznamená, že není povinen se náležitě vypořádat s tím, zda se o nesrovnalost skutečně jedná a na základě čeho je hrozba neproplacení finančních prostředků skutečně definitivní. Z napadeného rozhodnutí ani vyjádření k žalobě nevyplývá, že by se žalovaný zabýval finální povahou auditu (Závěrečné auditní zprávy), resp. *follow-up* dopisu. Ve vyjádření k žalobě ani nezpochybňuje, že tyto závěry definitivní nebyly.
36. Jak již soud uvedl výše, Tribunál SDEU auditní výstupy za definitivní (a žalovatelný) akt nepovažuje. To potvrdil i v rozhodnutí ze dne 14. 9. 2022, ve spojených věcech T-101/21 a T-213/21, *Primagra a.s. a Mlékárna Hlinsko a.s. proti Komisi*. Zabýval se zde žalobami uvedených společností z koncernu Agrofert napadajícími tentýž *follow-up* dopis ze dne 22. 10. 2020. Dovodil, že tento dopis nevyvolává žádné závazné právní účinky, a není proto žalovatelný (žaloby tak odmítl jako nepřijatelné). Tribunál uvedl, že dopis jen navazoval na auditní zjištění a doporučení. V bodě 61 pak dodal, že v dopise nebyla přijata rozhodnutí zakazující poskytování dotací společností z koncernu Agrofert. Zdůraznil též, že ČR byla oprávněna zpochybňovat auditní výstupy až do definitivního rozhodnutí o pozastavení plateb, resp. do aplikace finančních korekcí postupem dle čl. 142, resp. čl. 145 nařízení č. 1303/2013. Až tyto kroky Komise vyvolávají závazné právní účinky (srov. body 80 a 82 rozhodnutí Tribunálu).
37. Auditní výstupy tak nejsou konečným rozhodnutím Komise o finanční opravě dle čl. 85 nařízení č. 1303/2013, ale pouze výsledkem šetření podle čl. 75 odst. 1 nařízení č. 1303/2013, které spočívá v kontrole mechanismů provádění konkrétních operačních programů stran jejich účinnosti.

Shodu s prvopisem potvrzuje Světlana Thierlová.

38. V této souvislosti soud zdůrazňuje, že definitivní rozhodnutí – v jiné související věci – bylo vydáno až 26. 1. 2022 (prováděcí rozhodnutí č. CCI 2014CZ16RFOP001; srov. bod 38 rozhodnutí Tribunálu). Jinými slovy, až po vydání nyní napadeného rozhodnutí, k němuž došlo v říjnu 2021. S ohledem na § 75 odst. 1 s. ř. s. k němu soud nyní bez dalšího přihlížet nemůže (není dána ani žádná z výjimek, jež by tuto zásadu prolamovala). Existence rozhodnutí Komise je pro nynější řízení v zásadě irelevantní, neboť z pozdějšího pozastavení plateb nelze dovozovat jejich pozastavení v době rozhodování žalovaného (platby závazně pozastaveny nebyly a pozdější rozhodnutí Komise na tom nic nemění). Soud by zohledněním pozdějšího rozhodnutí Komise nahrazoval nosné důvody rozhodnutí správního orgánu opřené o auditní výstupy, nikoli o závazný příkaz k pozastavení plateb – pozastavení plateb by zpětně konstruoval. K relevanci takového rozhodnutí a jeho přímé závaznosti v konkrétní věci by se nadto měl jako první vyjádřit žalovaný, a to např. i z toho důvodu, že v době rozhodování Komise již Ing. Babiš nebyl předsedou vlády (k tomu srov. odůvodnění níže).
39. Soud nepřehlédl, že v srpnu 2021 (před vydáním napadeného rozhodnutí) byl českým orgánům doručen tzv. *interruption letter* – dopis o přerušení plateb dle čl. 83 odst. 1 písm. b) nařízení č. 1303/2013, jenž se nachází i ve správním spise. Žalovaný ovšem na tento dopis v odůvodnění svého rozhodnutí blíže nereagoval, odvolával se primárně na auditní výstupy. Předmětný dopis nadto nelze vnímat jako akt obsahující definitivní závěry Komise. Jakkoli je tento akt žalovatelný (srov. bod 66 posledně citovaného rozhodnutí Tribunálu), pořád představuje akt předběžný, mající jen dočasné účinky (nanejvýš 6 měsíců). Je tak srovnatelný spíše s předběžným opatřením než definitivním rozhodnutím. V tomto dopise se ostatně uvádí, že případ vyžaduje další ověřování – závěry ještě zjevně nebyly definitivní a mohly doznat změn. Nemohly proto samy automaticky sloužit jako podklad pro zamítnutí žádosti.
40. V době rozhodování žalovaného tudíž nebyly známy žádné definitivní závěry Komise stran pozastavení plateb či finančních korekcí. I tyto závěry by byl žalovaný povinen zohlednit a vypořádat se s jejich aplikovatelností (závazností) na ten který případ dotační žádost, tedy posoudit, jestli jsou relevantní okolnosti v posuzovaném případě shodné jako v případě, kde Komise rozhodla o pozastavení plateb nebo finančních korekcí. Je však jisté, že auditní výstupy takové účinky bez dalšího mít nemohou. Žalovaný samozřejmě mohl a měl k auditním zjištěním přihlížet a mohl z nich nepochybně vycházet, nemohl je však považovat za nezpochybnitelný podklad – pokud k nim chtěl přihlížet a postavit na jejich závěrech své posouzení, měl se vypořádat s námitkami žalobkyně, jež tyto závěry zpochybňovaly.
41. Pokud se žalovaný odvolával na rozsudky zdejšího soudu, jež mu po ukončení základní fáze auditní procedury ukládaly o žádostech společností z koncernu Agrofert rozhodnout (opět srov. rozsudek sp. zn. 18 A 6/2020 a další), je nutné upozornit, že to byl sám žalovaný, který vyčkával právě na auditní závěry a tím svou nečinnost odůvodňoval. Žalovaný nepoukazoval na žádné další skutečnosti (srov. bod 76 rozsudku sp. zn. 18 A 6/2020), přičemž soudy předpokládaly, že auditní výstupy bude shora popsáním způsobem dále hodnotit.
42. Žalovaný tak bude muset o žádosti rozhodovat znovu. Pakliže v navazujícím řízení náležitě a v duchu výše uvedeného nepřizpůsobí své závěry ohledně definitivnosti neproplacení prostředků ze strany EU, posoudí střet zájmů dle § 4c zákona o střetu zájmů, tj. vyloží jednotlivé zákonné podmínky a podřadí pod ně svá skutková zjištění. Podkladem nového rozhodnutí mohou být auditní výstupy, stejně jako dopis o přerušení platební lhůty. Městský soud však upozorňuje, že se jedná o důkazy, resp. podklady pro rozhodnutí, které podléhají volnému hodnocení žalovaného dle § 50 odst. 4 správního řádu. Žalovaný proto nemůže auditní výstupy nebo důvody pro přerušení platební lhůty bez dalšího převzít, ale musí posoudit přijatelnost těchto důkazů a jejich důkazní hodnotu, tzn. objasnit, proč jsou závěry auditorů nebo Komise hodnověrné a proč je lze vztáhnout na žalobkyni, a v souvislosti s tím vypořádat veškeré námitky, jež žalobkyně, v daném kontextu k jejich použitelnosti vznáší.

Shodu s prvopisem potvrzuje Světlana Thierlová.

43. K použitelnosti auditních výstupů jako podkladu pro rozhodnutí lze v tuto chvíli říct, že soud nepřisvědčil žalobkynině námitce ohledně překročení pravomoci Komise při jejich vypracování. Smysl a účel auditu spočívá v ochraně finančních zájmů EU prostřednictvím kontroly řídicích a kontrolních systémů členského státu ze strany Komise. Pro dosažení tohoto cíle nepostačuje pouhá abstraktní kontrola souladu vnitrostátního procesu poskytování dotací s právem EU. Komise musí též zkoumat, jakým způsobem jsou dotační pravidla fakticky naplňována, protože právě tato skutečnost má přímý dopad na rozpočet EU. Pravomoc Komise je založena v § 75 odst. 1 a 2 nařízení č. 1303/2013, a Komise jednala v jejích mezích, když provedla audit konkrétních projektů, na jehož základě přijala auditní výstupy. Shodný názor zastává Ústavní soud v nálezu ze dne 11. 2. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 4/17, bod 101: „*Namítá-li proto vedlejší účastnice, že Evropská komise v Auditní zprávě nemůže vykládat vnitrostátní právo České republiky, je třeba v návaznosti na čl. 1 odst. 2 a čl. 10a Ústavy uvést, že je úkolem Evropské komise (jinak může čelit žalobě na nečinnost podle čl. 265 SFEU) dohlížet pod kontrolou Soudního dvora EU na uplatňování práva EU (čl. 17 odst. 1 SEU) všemi vhodnými prostředky. Z hlediska čl. 10a Ústavy nelze za jeho porušení považovat to, že Evropská komise sleduje, jak jsou prováděny unijní předpisy v podmínkách členského státu, a to zejména na základě poznatků o jejich (přímé či zprostředkované) aplikaci správními úřady a soudy.*“ Auditní výstupy byly součástí správního spisu a žalobkyně se k nim mohla vyjádřit před vydáním napadeného rozhodnutí dle § 36 odst. 3 správního řádu. V tomto ohledu tedy nebyla zkrácena na svých procesních právech (nálezu Ústavního soudu ze dne 3. 3. 2005, sp. zn. II. ÚS 329/04). Žalovaný se však nevypořádal s řadou jejích námitek týkajících se použitelnosti závěrů auditních závěrů v nynější věci, jak soud shora vyložil.
44. Žalovaný bude moci v dalším řízení přihlédnout k vývoji celé věci po vydání nyní přezkoumávaného rozhodnutí, včetně definitivního zastavení plateb ze strany Komise z důvodu střetu zájmů Ing. Babiše. I takový akt bude ovšem nutné posoudit a vypořádat se s případnými námitkami zpochybňujícími jeho aplikovatelnost na nynější věc. Žalovaný se bude muset vypořádat i se změnou dalších skutkových okolností, k níž došlo po vydání napadeného rozhodnutí, zejména s koncem Ing. Babiše ve funkci předsedy vlády ČR, a posoudit, jestli má na posouzení žádosti o dotaci nějaký vliv. Bude si tak muset mimo jiné zodpovědět otázku, k jakému okamžiku má být podmínka absence střetu zájmů splněna (zda k okamžiku podání žádosti o dotaci, k okamžiku rozhodování žalovaného nebo k jinému okamžiku), v rámci čehož musí vzít v úvahu, zda mohl mít Ing. Babiš jako tehdejší předseda vlády vliv na výslednou podobu dotačních podmínek nebo dosavadní administraci žádosti (k tomu srov. též rozsudek zdejšího soudu ze dne 24. 10. 2022, č. j. 18 A 27/2022 - 58, bod 42). Pro úplnost soud opětovně připomíná, že pro posouzení střetu zájmů ve smyslu § 4c zákona o střetu zájmů jsou stěžejní východiska obsažená v nálezu Ústavního soudu ze dne 11. 2. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 4/17, jenž se zabýval jak obsahem použitých pojmů (včetně pojmu „ovládaná osoba“), tak zasazením této právní normy do kontextu dalších předpisů, včetně těch unijních, které musí být při jejím výkladu vzaty v úvahu.
45. Je třeba dodat, že výše uvedené závěry ohledně nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí mu brání ve vypořádání dalších žalobních námitek mířících do procesní použitelnosti auditních výstupů, právu na obhajobu v rámci auditu či věcné správnosti auditních závěrů ohledně naplnění hypotézy § 4c zákona o střetu zájmů. Soud se tudíž těmto otázkám věnovat meritorně nemohl, neboť by je v rozporu s přezkumnou a kasační povahou správního soudnictví řešil jako první, včetně toho, že by jako první v této konkrétní věci posuzoval důkazní hodnotu auditních závěrů, čímž by nahradil – dosud nevyslovenou – úvahu žalovaného. Totéž platí v případě posuzování splnění podmínek dle § 4c zákona o střetu zájmů, neboť tato úvaha v napadeném rozhodnutí zcela chybí a soud ji nemůže nahradit. Obdobně se tento závěr týká též otázky podjatosti auditorů pro jejich politické přesvědčení. Za této situace není rovněž důvod zabývat se dopady rozhodnutí Krajského úřadu Středočeského kraje ze dne 26. 9. 2019, č. j. 117665/2019/KUSK, který na podkladě zkoumání naplnění předpokladů § 4a zákona o střetu zájmů konstatoval, že Ing. Babiš neovládá společnosti náležející do koncernu Agrofert. Těmito otázkami se nejprve bude muset (případně) zabývat žalovaný a komplexně se s nimi vypořádat. Soud připomíná, že v obecné rovině

Shodu s prvopisem potvrzuje Světlana Thierlová.

se již zabýval jak možným významem auditu, tak pravomocí Komise či významem rozhodnutí citovaného krajského úřadu na podkladě dřívějších nečinnostních žalob, byť tak činil jen pro účely posouzení důvodnosti vyčkávání žalovaného na závěry auditu (srov. zevrubné odůvodnění rozsudku sp. zn. 18 A 6/2020).

IV. Závěr a náklady řízení.

46. Soud tak s ohledem na vše výše uvedené na tomto místě shrnuje a uzavírá, že důvod zamítnutí žádosti o dotaci spočívající ve způsobu jejího financování (předpokladu, že EU prostředky dotace neproplátí) v této věci prozatím nemohl obstát. V době rozhodování žalovaného totiž ani nebylo postaveno najisto, že unijní orgány budou ČR dotace krátit, popřípadě že rozhodnou o pozastavení plateb a že projekty financované z tohoto programu budou muset být v důsledku toho financovány ze státního rozpočtu.
47. Za těchto okolností se měl žalovaný splněním podmínky § 4c zákona o střetu zájmů (existencí střetu zájmů z důvodu působení Ing. Babiše ve funkci předsedy vlády) zabývat sám. Mohl vyjít z auditních zjištění Komise, musel je ovšem kriticky zhodnotit a v tomto ohledu vypořádat veškeré námitky žalobkyně proti použitelnosti a věcné správnosti těchto zjištění, což neučinil. Střet zájmů přitom byl klíčovou otázkou případu a žalovaný se této právně a skutkově náročné úvaze nemohl vyhnout s odkazem na jím předpokládané neposkytnutí finančních prostředků z fondů EU, jestliže o tomto neposkytnutí nebylo definitivně rozhodnuto. Soud samozřejmě rozumí složité situaci žalovaného, který se ocitl takříkajíc „mezi mlýnskými kameny“, kdy musel o žádostech v rozumné lhůtě rozhodnout a zároveň musel brát v potaz i auditní výstupy (aniž by ovšem byly právně závazné). To ho však nezbavovalo odpovědnosti za řádné a úplně posouzení věci, jež v situaci, kdy o pozastavení plateb dosud nebylo formálně rozhodnuto, vyžadovalo náležité zhodnocení auditních výstupů – pro žalovaným zvolené „ulehčení“ jeho rozhodování již soud pochopení nemá.
48. Konečně zbývá dodat, že popsané závěry nelze vykládat tím způsobem, že žalobkyni či dalším společnostem z koncernu Agrofert mají být požadované dotace přiznány, nedostatky rozhodnutí žalovaného pouze nyní soudu znemožnily učinit definitivní závěr. K tomu bude možné dospět až poté, co budou všechny výše rozvedené otázky žalovaným řádně a přezkoumatelně zodpovězeny. V případném navazujícím soudním přezkumu pak bude soud samozřejmě oprávněn posuzovat i relevanci závěrů Komise o existenci střetu zájmů Ing. Babiše, resp. o pozastavení plateb v rámci předmětného operačního programu na tento konkrétní případ.
49. Již jen pro pořádek pak soud dodává, že nepřerušoval řízení z důvodu položení předběžné otázky SDEU, protože neshledal splnění kritérií *CILFIT* podle rozsudku Soudního dvora EU ze dne 6. 10. 1982, ve věci 283/81, body 13, 14 16 a zejména 21. Soudní dvůr se zabýval platností a povahou auditních výstupů v usnesení Tribunálu ve věci *Polsko proti Komisi* (viz výše). Jedná se tak z tohoto pohledu o *acte éclairé*, tedy věc, kterou již Soudní dvůr v nějakém řízení řešil. Ve zbytku se jedná o *acte clair*, což znamená, že použití práva EU je v případě žádosti natolik zřejmé, že neponechává prostor pro žádnou rozumnou pochybnost o způsobu vyřešení žalobkyní navržených otázek. Ustanovení čl. 72 až 75 nařízení č. 1303/2013 nebrání výkonu práva žalobkyně na obhajobu, protože se týkají procedury, v níž žalobkyně vůbec nevystupuje. Požadavkem čl. 61 finančního nařízení na přijetí národní úpravy střetu zájmů se zabýval Ústavní soud v nálezu ze dne 11. 2. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 4/17, zejména body 104, 105 a 108.
50. Soud tak uzavírá, že z výše uvedených důvodů shledal žalobu důvodnou, proto napadené rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc v souladu s § 78 odst. 4 s. ř. s. vrátil žalovanému k dalšímu řízení. V něm bude žalovaný právním názorem soudu vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). Zohlední tak veškeré shora uvedené závěry soudu a bude postupovat v souladu s body 43 až 46 tohoto rozsudku.
51. O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně měla ve věci plný úspěch, proto má proti žalovanému právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení, jež sestávají ze zaplaceného soudního poplatku za žalobu ve výši 3 000 Kč a z nákladů zastoupení advokátkou.

Shodu s prvopisem potvrzuje Světlana Thierlová.

Jejich výši soud určil v souladu s vyhláškou Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění účinném ke dni provedení jednotlivých úkonů, a jsou tvořeny odměnou za tři úkony právní služby po 3 100 Kč: převzetí a přípravu zastoupení, seps žaloby a seps repliky [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a), d)], paušální náhradou hotových výdajů 300 Kč za každý z těchto úkonů (§ 13 odst. 4) a částkou 4 284 Kč odpovídající DPH v sazbě 21 %, neboť žalobkynin zástupce vykonává advokacii jako společnice právnické osoby, která je registrována k placení DPH (§ 57 odst. 2 s. ř. s.). Žalobkyniny náklady zastoupení advokátkou tak činí 12 342 Kč a náklady řízení celkem 15 342 Kč, a žalovaný je povinen nahradit je žalobkyni v přiměřené 30denní lhůtě k rukám její zástupkyně (§ 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve spojení s § 64 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u NSS, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, a to v tolika vyhotoveních (podává-li se v listinné podobě), aby jedno zůstalo soudu a každý účastník dostal jeden stejnopis. O kasační stížnosti rozhoduje NSS.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá NSS. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet NSS lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 20. prosince 2022

JUDr. Slavomír Novák v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Světlana Thierlová.